

autor no gosà de titular-la novella i que Valera assenyala que l'ànima del poeta havia parlat per boca dels seus personatges.

En el darrer capítol trobem una sèrie de pensaments inèdits de Pastor Díaz, que l'autor ens promet d'estudiar detingudament en un nou llibre. Una extensa bibliografia, més un bon nombre de documents i diverses fotografies referents a Pastor Díaz i la seva família, clouen aquest documentat estudi.

Maria BUIRA

Der Mainzer «Lullismus» im 18. Jahrhundert, von ANTON PH. BRÜCK. Mainz 1949. («Festschrift für Professor Dr. Dr. August Reatz» = «Jahrbuch für das Bistum Mainz 1949», 314-318.)

El lullisme maguntí del segle XVIII, que inicià la gran empresa de donar a l'estampa totes les obres llatines de Ramon Llull, deixà una petjada pregona en l'ambient local, sobretot en el medi eclesiàstic. En són testimoni els estudis d'Adam Gottron, bibliotecari del Seminari de Magúncia, apareguts el primer quart d'aquest segle, que el Dr. Anton Ph. Brück acaba de reprendre en el mateix medi cultural. Per a les seves recerques, el Dr. Brück ha posat a contribució fons documentals no explorats fins ara, existents al Seminari i al Vivariat General de la Diòcesi i a l'Arxiu municipal, que li han permès de reconstruir gairebé tot el procés del lullisme maguntí des dels dies de Salzinger fins a la seva extinció a les darreries de segle.

L'autor comença amb una breu notícia de Salzinger i de la seva actuació a Düsseldorf, i exhuma el contracte d'impressió dels *Opera Lulli* i la renúncia posterior de l'impressor als seus guanys, per tal que Salzinger els destinés al projectat Institutum Lullianum, que a la seva mort havia de continuar l'edició fins a la fi. L'estudi es fa més dens a partir del trasllat de Salzinger a Magúncia per a continuar l'empresa sota el mecenatge de l'Arquebisbe, que li permet de publicar els tres primers volums. A la mort de Salzinger, l'Arquebisbe es fa càrrec de la seva herència, que és destinada íntegrament a l'edició. El Dr. Brück relata les vicissituds d'aquesta en mans de les diverses Comissions que succeïren Salzinger: Wolff i Kurhummel primer, que publicaren tres volums més; Schmitt i el mallorquí Miquel Fornés més tard, que publicaren els volums novè i desè. Criden molt l'atenció els tres projectes d'organització de l'Institutum Lullianum i els esforços de Schmitt per a convertir-lo en realitat. Ens assabentem, així mateix, que els volums setè i vuitè estigueren preparats per a l'edició; malauradament, la pèrdua d'uns protocols dels anys 1762 i 1763 impedeix de saber per quina raó no veieren la llum.

Paral·lelament a l'activitat editorial de les Comissions, es desplega a Magúncia un moviment lullista que, en topa amb altres corrents doctrinals, origina algunes polèmiques. El Dr. Brück en descriu dues: la sostinguda entre Wolff i el jesuïta P. Froehling a propòsit de l'organització de l'ensenyament universitari, i la promoguda per l'ex-jesuïta Sebastian Krenzer amb la seva tendenciosa interpretació de la teologia lulliana en sentit leibnitzià, que donà lloc a les rectificacions del P. Honore Cordier. Per a coronament del seu estudi, l'autor exposa la minva del moviment lullista de Magúncia fins a la seva extinció a conseqüència de la Revolució francesa.

Gràcies a l'esforç intel·ligent del Dr. Brück, coneixem ara força millor un moviment cultural que tan de prop ens interessa.

J. C. i A.

RENÉ VERRIER : *Études sur Arnaud de Villeneuve, 1240(?) - 1311*. (III : *Le Breviarium Practicae ou Arnaud de Villeneuve et l'Italie*. — IV : *L'étudiant de Naples*). Leiden, E. J. Brill, 1949. 172 pàgs. + VIII làms.

MIGUEL BATLLORI, S. I. : *La documentació de Marsella sobre Arnau de Vilanova y Juan Blasi*. Barcelona, Balmesiana, 1949. 46 pàgs. (AST, XXI (1948), 75-119.)

ANNELIESE MAIER : *Handschriftliches zu Arnaldus de Villanova und Petrus Johannes Olivi*. I : *Ein neues Manuskript der theologischen Schriften Arnolds*. Barcelona, Balmesiana, 1949. 14 pàgs. (AST, XXI (1948), 53-66.)

MARTÍN DE RIQUER : *Un nuevo manuscrito con versiones catalanas de Arnau de Vilanova*. Barcelona, Balmesiana, 1950. 20 pàgs. + 1 lám. (AST, XXII (1949), 1-20.)

ARNALDO DE VILANOVA : *Cautelas de los médicos*. Traducción castellana y nota preliminar de J. A. PANIAGUA. Madrid, CSIC, 1949. («Archivos Iberoamericanos de Historia de la Medicina», I, 367-373.)

JUAN ANTONIO PANIAGUA : *La Patología general de Arnaldo de Vilanova*. Madrid, CSIC, 1949. («Archivos Iberoamericanos de Historia de la Medicina», I, 49-119.)

I. — La biografia d'Arnau de Vilanova és deficientíssima. Dels primers quaranta anys de la seva vida, les notícies són ben poques i la cronologia nulla. El document més antic que menciona el seu nom, de l'any 1281, el mostra ja com a metge de fama al servei del rei Pere *el Gran* i de la cort catalano-aragonesa; Arnau vorejava llavors, o depassava lleugerament, la quarantena. Hom comprèn, doncs, l'expectació despertada per l'anunci d'una obra en diversos fascicles, l'autor de la qual es proposa d'aclarir els períodes joves i més obscurs de la vida d'Arnau. L'autor és el francès René Verrier, historiador de la medicina, que publicà l'any 1947 un primer estudi sobre els orígens i la família d'Arnau.¹ El segon fascicle, consagrat al període en què Arnau seguí estudis de medicina a Montpeller, continua inèdit; però, mentrestant, el 1949 han vist la llum els fascicles III i IV, en els quals el Sr. René Verrier es proposa d'escatir l'estada d'Arnau de Vilanova a Itàlia com a estudiant i pràctic de la medicina.

D'aquesta estada no en tenim altre testimoni que el consignat al *Breviarium practicae* pel seu autor, quan al principi de l'obra dedica un pietós record al seu mestre Giovanni de Casamicciola, i, més endavant, parla de les pròpies experiències mèdiques en terres d'Itàlia. L'autenticitat del *Breviarium* és, doncs,

1. Vegeu-ne la meua recensió, *ER*, I, 299-302.